

Svar

Viðtakandi: Velferðarráð

Sendandi: Regína Ásvaldsdóttir, sviðsstjóri

Efni: Svar við fyrirspurn fulltrúa Flokks fólksins um viðbrögð velferðarsviðs vegna aukinnar verðbólgu

Þann 2. mars 2022 lagði fulltrúi Flokks fólksins fram í velferðarráði svohljóðandi fyrirspurn um viðbrögð velferðarsviðs vegna aukinnar verðbólgu:

Verðbólga hefur rokið upp og má kenna m.a. skorti á íbúðarhúsnæði um. Verðbólga mælist nú 6,2 prósent og hefur ekki verið meiri í áratug sem rekja má að mestu til skorts og vöntunar á húsnæði, hagkvæmu húsnæði í Reykjavík. Þetta hefur leitt til þess að nýlega hækkuðu stýrivextir úr 2 í 2,75%. Þetta þýðir að róður ákveðinna hópa mun þyngjast verulega. Mánaðarlegar afborganir munu hækka um tugi þúsunda hjá þeim sem nýlega eru komnir á fasteignamarkaðinn. Námsmenn og láglounafólk mun lenda í vanda sérstaklega þeir sem tekið hafa óverðtryggð lán á breytilegum vöxtum. Fulltrúi Flokks fólksins spyr hvort og hvernig þá velferðarsvið ætlar að bregðast við þessu? Ætlar velferðarsvið að grípa til sértækra aðgerða til að hjálpa þeim sem berjast í bökkum að halda húsnæði sínu til að þrúka þangað til að aðstæður skána? Ætlar velferðarsvið að auka stuðning við þá sem eru á leigumarkaði en þar er fólk að greiða allt að fjórðung tekna sinna í leigu. Mun velferðarsvið ætla að skoða að hlaupa undir bagga með barnafjölskyldum sem eru með tekjur undir 442.324 kr. á mánuði (þ.e. 5.307.888 kr. á ári) t.d. með gjaldfrjálsum skólamáltíðum og gjaldfrjálsu frístundaheimili?

Svar:

Velferðarsvið starfar í umboði velferðarráðs og fær árlega fjárveitingu til þess að sinna tiltekinni þjónustu. Það væri því eðlilegra að vísa meðfylgjandi spurningum til borgarráðs og/eða leggja fram tillögur að aðgerðum í tengslum við húsnæðismál, gjaldfrjálsar máltíðir, gjaldfrjáls frístundaheimili og kostnað við framfærslu, svo helstu þættir séu ávarpaðir.

Að mati sviðsins er mjög mikilvægt að fram fari endurskoðun á fjárhagsáætlun ársins 2022, í samræmi við aukna verðbólgu og mun velferðarsvið benda á þá þætti sem hafa áhrif á afkomu þeirra sem þurfa að reiða sig á fjárhagsaðstoð í þeirri vinnu.

Svör við spurningunum ber að skoða með tilliti til ofangreinds og varpa einungis ljósi á þá þjónustu sem er til staðar, nú þegar.

Eftirtaldar þrjár spurningar eru lagðar fram í fyrirspurn fulltrúa flokks fólksins:

1. *Ætlar velferðarsvið að grípa til sértækra aðgerða til að hjálpa þeim sem berjast í bökkum að halda húsnæði sínu til að þrúka þangað til að aðstæður skána?*

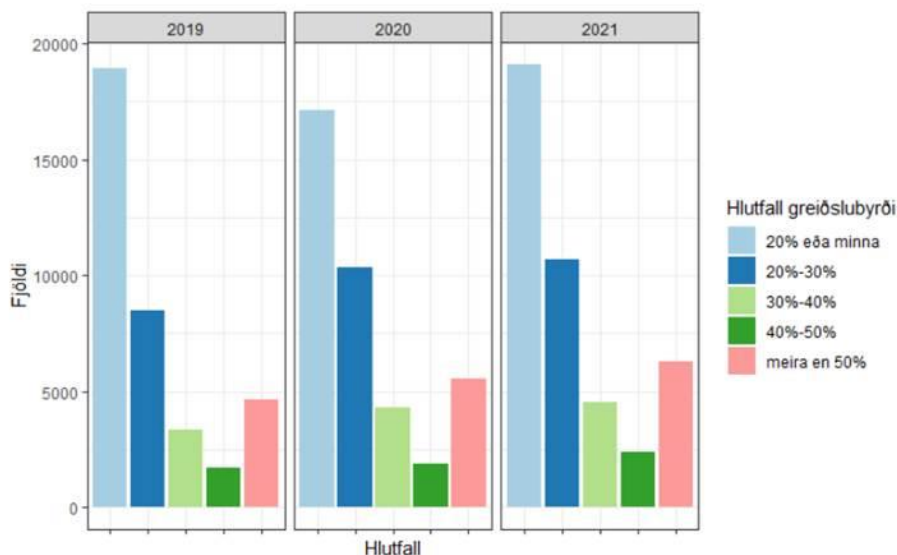
Velferðarsvið á fulltrúa í starfshópi forsætisráðherra um húsnæðismál en gert er ráð fyrir því að tillögum verði skilað nú á vormánuðum. Þar er verið að skoða aðgerðir fyrir tekjulága hópa og einnig stöðu leigjenda. Velferðarsvið leggur áherslu á að Félagsbústaðir séu sveigjanlegir í samningum við einstaka leigjendur lendi þeir í tímabundnum vanda.

Velferðarsvið fundar reglulega með PEPP samtökunum (The European Anti-Poverty Network) á grundvelli samstarfssamnings og þar hefur komið fram að sá hópur sem leitar til þeirra segi að hækkun matarkörfunnar sé orðin verulega íþyngjandi fyrir þá sem eru með lægstu tekjurnar sem og hækkun á eldsneytisverði. Fólk hefur einnig áhyggjur af hækkandi leigu og að missa leiguíbúðir þegar ferðamönnum fjölga aftur eftir kórónuveirufaraldurinn.

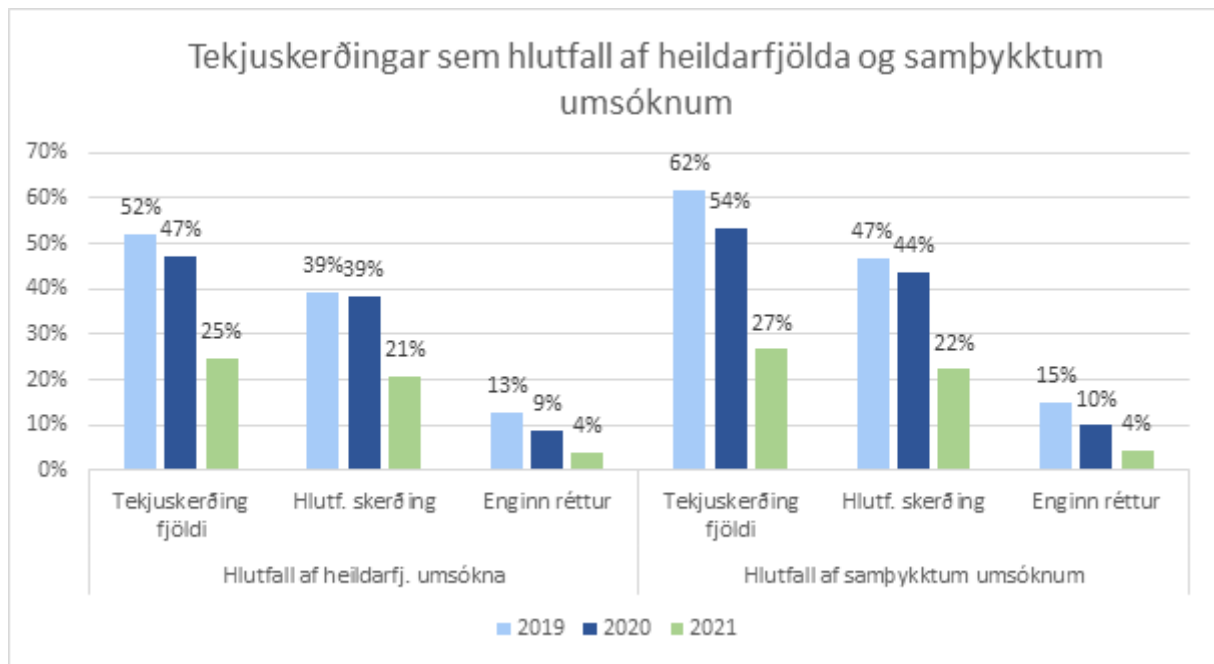
2. *Ætlar velferðarsvið að auka stuðning við þá sem eru á leigumarkaði en þar er fólk að greiða allt að fjórðung tekna sinna í leigu.*

Ítrekað er að velferðarsvið vinnur í umboði velferðarráðs og fjármögnun verkefna byggist á samþykktri fjárhagsáætlun ársins 2022.

Reykjavíkurborg hefur aukið töluvert stuðning við leigjendur í formi sérstaks húsnæðisstuðnings. Á árinu 2020 var gerð breyting þar sem hlutfall skerðingar af samanlögðum heimilistekjum yfir tekjumörkum var hækkað úr 9% í 11%. Hækkun tekjumarka árið 2021 var töluvert meiri heldur en á árinu 2020. Þetta hafði mikil áhrif á notendur en skerðing vegna tekna er töluvert minni á árinu 2021 heldur en á árunum áður. Eins og fram kemur í töflunni hér að neðan þá er meirihluti þeirra sem eiga rétt á sérstökum húsnæðisstuðningi með hlutfallslega greiðslubyrði af heildartekjum sem er lægri en 20%. Hins vegar er nokkur fjöldi með meira en 50 % af ráðstöfunartekjum og ber að hafa áhyggjur af þeim hópi. Hækkun á tekjumörkum sérstaks húsnæðisstuðnings árið 2021 var 12% sem gerir það að verkum að árstekjur geta verið allt að 12% hærri heldur en árið áður. Tekjumörk hafa mestu áhrifin á rétt umsækjenda og leiðir hækkun þeirra til þess að fleiri eiga rétt og á hærri greiðslum.

Eins og fram kemur í neðangreindri töflu hefur fjöldi þeirra sem fá skerðingu á bótum vegna tekna lækkað úr 52% á árinu 2019 í 25 % á árinu 2021 eða um helming. Áhrif hækkunar á tekjumörk, um 12 % árið 2021 hefur því mikil áhrif.

3. Mun velferðarsvið ætla að skoða að hlaupa undir bagga með barnafjölskyldum sem eru með tekjur undir 442.324 kr. á mánuði (þ.e. 5.307.888 kr. á ári) t.d. með gjaldfrjálsum skólamáltíðum og gjaldfrjálsu frístundaheimili?

Fjárhagsaðstoð til framfærslu er veitt á grundvelli reglna frá Reykjavíkurborg um fjárhagsaðstoð. Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings, 18 ára eða eldri, sem rekur eigið heimili getur numið allt að 217.799 kr. á mánuði. Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til hjóna/sambúðarfólks getur numið allt að 348.476 kr. Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings sem býr með öðrum, leigir húsnæði án þinglýsts leigusamnings eða hefur ekki aðgang að húsnæði er 183.507 kr. Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings sem býr hjá foreldrum er 108.898 kr. Hafi einstaklingur, sem fellur undir framangreint forsjá barns, skal viðkomandi reiknuð grunnfjárhæð sem nemur 183.507 kr. á mánuði.

Til viðbótar við grunnfjárhæð skal í hverjum mánuði greidd sérstök fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn sem er með lögheimili og á framfæri foreldris sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum. Skal aðstoðin mæta kostnaði vegna dvalar barna í leikskóla í allt að átta tíma og dvalar barna á frístundaheimili, fimm daga í viku, auk greiðslu kostnaðar vegna skólamáltíða og síðdegishressingar. Um þjónustugreiðslur er að ræða sem greiðast til skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar. Þetta ákvæði var samþykkt af velferðarráði við síðustu endurskoðun reglnanna í janúar 2022 og felur í sér mjög aukinn fjárhagslegan stuðning til foreldra. Reykjavík er eina sveitarfélagið sem hefur slíkt ákvæði í reglum sínum

Ákvörðun um gjaldfrjálsar skólamáltíðir og frístundaheimili er á forræði borgarráðs. Allar ákvarðanir um breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg eru á forræði velferðarráðs og krefjast staðfestingar og fjármagns úr borgarráði.